

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՀԱՄԱՌՈՏ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ ԳԵՐԱԳՈՒՑՆ ՍՈՎԵՏԻ ՍԵՍԻԱՆ.—
Ապրիլի 5—6-ին Երևանում տեղի ունեցավ Հայկական
Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկայի չոր-
րորդ գումարման Գերագույն Սովետի առաջին սե-
սիան:

Սեսիան քննարկեց և հաստատեց Սովետական Հա-
յաստանի 1955 թվականի պետական բյուջեն և 1954
թվականի բյուջեի կատարողականը:

Ռեսպուբլիկայի 1955 թվականի պետական բյուջեն
հաստատված է եկամուտների գծով՝ 1.220.350.000
ռուբլի և ծախսերի գծով՝ 1.206.364.000 ռուբլի ընդ-
հանուր գումարով: Բյուջեի եկամուտների ավելի քան
60 տոկոսը առաքվելու է պետական և կոոպերատիվ
ձեռնարկություններից ու վաղմուտավորություններից:

Ծախսերի համար նախատեսված ընդհանուր գու-
մարից 543.000.000 ռուբլի հատկացված է ժողովրդ-
ական տնտեսության հետագա զարգացման կարիք-
ներին, ըստ որում՝ ավելի քան 197.000.000 ռուբլի
արդյունաբերության և ավելի քան 120.000.000 ռուբ-
լի՝ գյուղատնտեսության զարգացմանը: Կոմունալ
շինարարության հատկացումները կազմվելու են
108.652.000 ռուբլի:

Պետական բյուջեի ծախսերի մեծ մասը, այն է՝
808.500.000 ռուբլի, հատկացվում է սոցիալ-կուլ-
տուրական միջոցառումներին: Այդ թվում մոտ
538.000.000 ռուբլի հատկացվում է լուսավորության
և կուլտուրայի զարգացմանը, ավելի քան 197.000.000
ռուբլի առողջապահությանը և 73.296.000 ռուբլի՝ սո-
ցիալական ապահովությանը:

Սեսիան ընտրեց օրենսդրական առաջարկություն-
ների և բյուջետային մշտական հանձնաժողովներ,
յուրաքանչյուրը 11 հոգուց բաղկացած, ընտրեց Հայ-
կական ՍՍՌ Գերագույն դատարանի վազմ, հաստա-
տեց Գերագույն Սովետի նախագահության կողմից
ընդունված Հրամանագրերը:

Ընտրվեց նաև Գերագույն Սովետի նախագահության
բաղկացած 12 հոգուց, Գերագույն Սովետի նախա-
գահության նախագահ ընտրվեց Շ. Մ. Առուշանյանը:

Այնուհետև սեսիան հաստատեց Հայկական ՍՍՌ Մի-
նիստրների Սովետի կազմը: Մինիստրների Սովետի
նախագահ և Արտաքին գործերի մինիստր հաստա-
տվեց Ա. Ծ. Քոչինյանը:

Վ. Ի. Լենինի Ծննդյան 85-ԱՄՅԱԿԻ ՏՈՆԱԿԱ-
ՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ.— Սովետական Միության բոլոր ժողո-
վուրդների հետ միասին Հայաստանի աշխատավորները
մեծ սիրով նշեցին Սովետական պետության հիմնա-
դիր Վ. Ի. Լենինի ծննդյան 85-ամյակը, որը լրացավ
սույն թվականի ապրիլի 22-ին: Այդ նշանակալից
տարեթիվի առթիվ ռեսպուբլիկայի բոլոր քաղաքնե-
րում, գյուղերում, ավաններում, խոշոր ձեռնարկու-
թյուններում և հիմնարկներում տեղի ունեցան հան-
դիսավոր ժողովներ, դասախոսություններ, կազմա-
կերպվեցին Լենինի կյանքը և գործունեությունը
պատկերող ցուցահանդեսներ:

ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ 1955 ԹՎԱԿԱՆԻ ԲՅՈՒՋԵՆ.—
Ապրիլի 25-ին կայացավ Երևանի քաղաքային Սովե-
տի հերթական սեսիան, որտեղ քննարկվեց և հա-
տատվեց մայրաքաղաքի 1955 թվականի բյուջեն: Ըն-
թացիկ տարվա բյուջեն հաստատված է եկամուտների
գծով 177.321.000 և ծախսերի գծով՝ 177.133.000 ռուբ-
լի գումարով:

Ծախսերի համար նախատեսված ընդհանուր գու-
մարից ավելի քան 80.000.000 ռուբլի հատկացվելու
է քաղաքային արդյունաբերության զարգացմանը:
Սոցիալ-կուլտուրական միջոցառումների համար
հատկացվում է մոտ 125.000.000 ռուբլի, որից շուրջ
68.000.000 ռուբլի՝ լուսավորության և կուլտուրական
կարիքների և ավելի քան 53.000.000 ռուբլի՝ առող-
ջապահության կարիքների համար:

Ջգալի միջոցներ են հատկացված քաղաքային շինա-
րարության և բարեկարգման նպատակներին: Այս տա-
րի քաղաքային Սովետի գծով կառուցվելու և օգտա-
գործման են հանձնվելու 10 խոշոր բնակելի շենքեր,
ավարտվելու է Հրազդանի երկրորդ մեծ կամուրջի
կառուցումը, 4 կիլոմետրով երկարացվելու է տրամ-

վայի գիծը, ընդարձակվելու է կոյուղու և ջրմուղի ցանցը, ասֆալտապատվելու է շուրջ 150.000 քառակուսի մետր տարածություն, կառուցվելու է 2 դպրոց, ավարտվելու է 2 հիվանդանոցային նոր շենքերի կառուցումը:

ԵՐԱՓՇՏԱԳԵՏՆԵՐԻ ՏՈՒՆ.— Երևանում, Պուշկինի անվան փողոցում կառուցվում է Երաժշտագետների տուն: Դա շինվում է քաղաքի խոշորագույն և գեղեցիկ շենքերից մեկը: Այն փունենա դահլիճ, դրադարան, տեղեկագրության աշխատանքի համար առանձին սենյակներ, ինչպես նաև 23 առանձին բարեկեցիկ բնակարաններ իրենց բոլոր հարմարություններով: Այս շենքում է տեղավորվելու նաև Հայաստանի երաժշտագետների միության վարչությունը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌՈՂՋԱՐԱՆՆԵՐԸ.— Հայաստանի բուժավայրերում և առողջարաններում նախապատրաստական աշխատանքներ են տարվում ամռան համար: Նորոգվում և բարեկարգվում են Արշինի, Դիլի-յանի, Կիրովականի առողջարանները: Ջերմուկում կառուցվում է նոր առողջարան: Բարեկարգվում են Սևանի, Մաղկաձորի, Ախտալայի, Ստեփանավանի հանգստյան տները և նրանց շրջակայքը:

Այս տարի ռեսպուբլիկայի առողջարաններում և հանգստյան տներում բուժվելու և իրենց հանգիստն են անցկացնելու ավելի քան 16.000 աշխատավորներ: Մեծ թվով հիվանդներ և հանգստացողներ են սպասվում Սովետական Միության դանազան վայրերից:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՆՐԱՆԿԱԳՈՒԹՅԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԳԵՆ.— Հայաստանի պետական պատկերասրահում բացվել է 13-րդ և 14-րդ դարերի հայ անկախոր մանրանկարիչների աշխատանքների ցուցահանդես, որի կազմակերպմանը գործող մասնակցություն ցույց տվեց նաև Պետական մատենադարանը:

Ինչպես հայտնի է, միջին դարերում գրքի նկարազարդման արվեստը խոշոր տեղ է գրավում նկարչության մեջ: Հայ մանրանկարիչները այդ բնագավառում ստեղծել են մեծ քանակությամբ արժեքավոր գործեր:

Ցուցահանդեսում ներկայացված են հայկական նկարազարդ ձեռագրերի 117 պատճեններ: Դրանց թվում են միջնադարյան հուշակավոր հայ մանրանկարիչներ Թորոս Ռոսլինի, Սարգիս Պիծակի, Գրիգոր Տաթևացու, Ռստակասի և ուրիշների գործերը: Ցուցադրված են նաև 17-րդ դարի արևմտվոր նկարիչ Հակոբ Զուղայանցու գործերը:

Ցուցահանդեսը այցելուների կողմից դիտվում է մեծ հետաքրքրությամբ:

ՊԵՂՈՒՄՆԵՐ ԶՎԱԹՆՈՑՈՒՄ.— Վերջին տարում ճարտարապետական գործերի վարչության կից Հուշարձանների պահպանության կոմիտեն Զվարթնոցում կառարում էր պեղումներ: Աշխատանքները ղեկավարում էր պատմական գիտությունների թեկնածու Հ. Նղիսաբյանը: Պեղումների ժամանակ հայտնաբերվել են հին կաթոլիկոսարանին պատկանող մի քանի տնտեսական շինություններ, որոնք անցյալում

հայտնի չէին: Տաճարի արևելյան կողմում հայտնաբերվել են ավելի ուշ շրջանի պատկանող շինությունների պատեր: Բացված է տաճարի ցուղի (ստիլոբատի) որոշ մասը: Պեղումների ժամանակ գտնվել են մեծ թվով կավ և ամանեղեն, էմալով (կիտլածով) պատած մոզաիկայի բեկորներ և այլ զարդեր:

ԼՆՀԱԿԱՆ ԷՆԵՐԳԵՏԻԿՆԵՐԸ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ.— Ապրիլի կեսերին Երևան այցելեց Լենինական Ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի էներգետիկների պատվիրակությունը՝ էներգետիկայի մինիստր Բ. Յաշուկի գլխավորությամբ: Հյուրերը մանրամասն ծանոթացան Հայաստանի մի շարք էլեկտրակայանների, ինչպես նաև Երևանի շինարարության հետ: Մեկնելուց առաջ պատվիրակության ղեկավարը հայտարարեց, որ իրենք ուսանելի շատ բան տեսան Հայաստանի ջրաէլեկտրակայանների տեխնիկական շահագործման բնագավառում, որոնք արժանի են ընդօրինակման:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒՆԱՆՑՈՒԹՅՈՒՆ.— Բազմերանգ տուֆից և բազալտ քարից բացի, Հայաստանը հարուստ է նաև այլ տեսակի շինարարական նյութերով: Դրանց թվում մեծ տեղ է գրավում հրաբխային ապակին կամ պեմզան: Սովետական Միությունում պեմզայի ամենախիտոր հանքավայրերը գտնվում են Հայաստանում, Արագած լեռան ստորոտներում, Աղաքած պեմզան լայն կերպով օգտագործվում է շինարարության մեջ և շատ զեպերում փոխարինում է ցեմենտին, Կոորվիճակում այն օգտագործվում է մետաղի, փայտի, կաշվի հղման համար: Բացի այդ, պեմզան օգտագործվում է նաև քիմիական արդյունաբերության մեջ:

Անիի և Պեմզանի հանքերը տարեկան տալիս են մի քանի հարյուր հազար տոննա պեմզա, որի խոշոր մասը արտահանվում է ռեսպուբլիկայի սահմաններից դուրս, մի մասը աղացվում է դարձվում է ցեմենտ, իսկ որոշ մասը տրվում է Երևանի և Արզնիի ապակու գործարաններին, որպես հիմնական հումք:

Առահման մեծ կրաքարի պաշարները կրաքարի հիմնական հանքերը գտնվում են Արարատի (Դավալու) մոտ, Զաջուտում և Համամլուում: Հայաստանում կրաքարը հիմնականում օգտագործվում է ցեմենտի և կարբոն-կալցիի արտադրության համար, ինչպես նաև այլված վիճակում՝ որպես շինանյութ:

Հայաստանը հարուստ է մարմարով: Վերջին տարիներին մարմարի արդյունահանումը մեքենայացվել է: Երևանում գոյություն ունի հատուկ գործարան, որտեղ մարմարից պատրաստվում են զանազան իրեր, շենքերի համար քառակուսի սալեր և այլն, որոնց մի մասն օգտագործվում է ռեսպուբլիկայի ներսում, իսկ մյուս մասն ուղարկվում է Սովետական Միության տարբեր վայրեր:

Ռեսպուբլիկայի տարբեր վայրերում կան շինարարական կավի հանքավայրեր: Այդ հանքավայրերը հումք են մատակարարում Երևանի և Կիրովականի աղյուս-կղմի գրի, Թումանյանի հրակայուն աղյուսի և Երևանի հախճապակու գործարաններին, որոնց արտադրանքը օգտագործվում է ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ նրա սահմաններից դուրս:

ՆՇԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՆԵՐԸ ԼԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ— Նուշը մերձարևադարձային արժեքավոր կուլտուրա է։ Հայաստանում, չնայած երկրի խիստ կլիմային, որոշակի հնարավորություններ կան այդ կուլտուրայի զարգացման համար։

Այդ ուղղությամբ արվում են առաջին քայլերը։ Նրանից ոչ հեռու, երբեմնի ամալի հողերում, ահա մի քանի տարի է, ինչ ստեղծված է նշենու առաջին պետական տնտեսությունը։ Այն գրավում է 240 հեկտար տարածություն։ Տնտեսության աշխատողները մեծ ջանք են թափում ուսումնասիրելու այդ կուլտուրայի զարգացման հետ կապված հարցերը։ Հաստակ ուսումնասիրության առարկա է նշենու ցրտադիմացկուն, տեղական կլիմայական պայմաններին հարմարեցված տեսակներ ստանալու հարցը։ Տարիների ընթացքում կատարված փորձերի հետևանքով ստացվել են մի քանի տեսակներ, որոնք ավելի ցրտադիմացկուն են։ Դրանց մեջ կան նաև տեղական հայկական տեսակներ, որոնք այս տարի կտան առաջին բերքը։

ԴԵՂՈՐԱՅՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՈՒՄ— Նրանի բազմաթիվ արդյունաբերական ձեռնարկությունների թվում կա մի ուրույն, հետաքրքիր ձեռնարկություն՝ դեղորայքի գործարանը։ Գործարանը թողարկում է ավելի քան 50 տարբեր տեսակի դեղորայք՝ զանազան դեղահատեր, փոշիներ, ամպուլներ և այլն։ Աշխատողների մեծ մասը հայ կանայք են, որոնք ունեն դեղագործի մասնագիտություն։ Գործարանը ղեկավարում է Ռեսպուբլիկայի հնագույն դեղագործներից մեկը՝ Ա. Լազարյանը, որի ծննդյան 70-ամյակը և աշխատանքային գործունեության 50-ամյակը վերջերս նշեցին Հայաստանի առողջապահության բնագավառի աշխատողները։

ԷՆՏԱՔՐՔԻ ԹՎԵՐ— Սովետական Հայաստանի բնակչության կուլտուրական վերելքի հիմնադրի շահանք են հանդիսանում ստորև բերվող հետաքրքիր թվերը։

1921 թվականից մինչև 1955 թվականի հունվարի 1-ը Հայաստանում հրատարակվել է ավելի քան 17.000 անուն գիրք (չհաշված պարբերական ամսագրերը) շուրջ 93.000.000 օրինակ տպաքանակով։ Միայն 1954 թվականին հրատարակվել է 476 անուն գիրք, մոտ 4.000.000 օրինակ ընդհանուր տպաքանակով։

Ռեսպուբլիկայի թատրոնները 1954 թվականին տվել են 2.918 ներկայացում, որոնց ներկա են ծղել մոտ 950.000 հանդիսականներ։ Հայկական ֆիլմային լուսանկարչության խմբերի ուժերով տրվել է 1.867 համերգ։ Մոտ 8.000.000 մարդ հաճախել է կինոթատրոնները։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻ ԲԱՐՆԱՎՈՐՈՒՄ— Անցյալ տարի ռեսպուբլիկայի հիվանդանոցներում ծղած մահճակալների թիվն ավելացավ 675-ով։ Մի շարք շրջաններում բացվեցին գյուղական 10 նոր հիվանդանոցներ։ Ավելացավ բուժարանների և բժշկական աշխատողների թիվը։

Այս տարի հիվանդանոցներում մահճակալների թիվը կավելանա 600-ով։ Լոսկայանի, Ապարանի, Իջևանի, Արտաշատի, Բաղրաբեյլարի, Նոր-Բայազետի, Համալեռների, Սևանի, Միասնի, Թալինի և էջմիածնի շրջաններում բացվելու են 11 նոր բուժարաններ և հիվանդանոցներ։ Նրանում կավարտվի 2 նոր հիվանդանոցների կառուցումը։

Ժողովրդական առողջապահության համար 1955 թվականին ծախսվելու է մոտ 200.000.000 ռուբլի կամ 15.000.000 ռուբլով ավելի, քան 1954 թվականին։

